

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму «Психологія. Організаційна
психологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю С4 «Психологія»
галузі знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація»

Сучасні соціально-економічні трансформації, динамічні зміни на ринку праці, розвиток нових форм зайнятості, цифровізація професійного середовища та зростання уваги до психологічного благополуччя працівників зумовлюють підвищення потреби суспільства у кваліфікованих фахівцях психологічної сфери. Особливої актуальності набуває підготовка психологів, здатних працювати не лише з індивідуальними психологічними проблемами, а й ефективно застосовувати психологічні знання у сфері управління персоналом, організаційного розвитку, професійної діяльності, командної взаємодії та формування сприятливого психологічного клімату в організаціях.

У цьому контексті освітньо-професійна програма «Психологія. Організаційна психологія» є актуальною та відповідає сучасним суспільним запитам і тенденціям розвитку психологічної освіти. Її спрямованість на підготовку фахівців у сфері організаційної психології дозволяє поєднати фундаментальну психологічну підготовку з формуванням практичних компетентностей, необхідних для професійної діяльності в сучасних організаціях.

Рецензована освітньо-професійна програма розроблена з урахуванням основних положень законодавства України у сфері освіти, сучасних підходів до професійної підготовки психологів, вимог відповідного стандарту вищої освіти за спеціальністю С «Психологія», а також потреб потенційних роботодавців і сучасного ринку праці.

Важливою перевагою програми є її чітка професійна спрямованість, що полягає у поєднанні фундаментальної психологічної освіти з поглибленою підготовкою в галузі організаційної психології. Такий підхід створює необхідні передумови для формування у здобувачів системного розуміння психологічних закономірностей функціонування особистості, групи та організації.

Зміст освітньо-професійної програми передбачає формування у здобувачів інтегральної, загальних і спеціальних компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. Зокрема, важливе значення мають здатність до аналізу психологічних явищ і процесів, застосування теоретичних знань на практиці, здійснення психологічної діагностики, консультування, проведення дослідницької діяльності, професійної комунікації та взаємодії з різними категоріями людей.

Особливо позитивно слід відзначити орієнтацію програми на розвиток компетентностей, пов'язаних із психологією організацій та управлінням людськими ресурсами. Підготовка здобувачів у цьому напрямі сприяє розумінню психологічних аспектів професійної діяльності, мотивації працівників, лідерства, командної роботи, міжособистісної та ділової комунікації, конфліктів в організаціях, професійного розвитку персоналу, організаційної культури та психологічного клімату.

Актуальність такої підготовки особливо посилюється в умовах трансформації сучасного робочого середовища. Сьогодні роботодавці потребують фахівців, які здатні працювати з людським потенціалом, сприяти ефективній командній взаємодії, здійснювати психологічний супровід працівників, брати участь у процесах адаптації персоналу, професійного розвитку та попередження професійного виснаження.

Позитивним аспектом програми є також практична спрямованість підготовки. Поєднання теоретичного навчання із практичними завданнями, тренінговими формами роботи, дослідницькою діяльністю та практикою сприяє поступовому формуванню професійної ідентичності майбутнього психолога. Це дає можливість здобувачам не лише засвоювати теоретичні положення психологічної науки, а й набувати досвіду їх застосування у реальних та змодельованих професійних ситуаціях.

Важливим є формування у майбутніх фахівців навичок психологічного аналізу організаційних процесів, визначення психологічних проблем у трудових колективах, оцінювання особливостей міжособистісної взаємодії, аналізу мотивації та задоволеності працівників, участі у вирішенні конфліктних ситуацій, розвитку команд та створення сприятливого психологічного середовища.

Програма також створює належні можливості для розвитку дослідницьких компетентностей здобувачів. Важливо, що майбутній психолог має бути не лише практиком, а й фахівцем, здатним критично аналізувати наукову інформацію, планувати та проводити психологічні дослідження, інтерпретувати отримані результати й використовувати сучасні наукові підходи у професійній діяльності.

Важливою характеристикою освітньо-професійної програми є її відповідність сучасним вимогам до академічної та професійної мобільності. Отримані в процесі навчання компетентності можуть бути використані випускниками у різних сферах професійної діяльності, зокрема в організаціях та установах різних форм власності, службах управління персоналом, кадрових службах, рекрутингових компаніях, центрах професійного розвитку, консалтингових структурах, освітніх та соціальних установах, а також у сфері психологічного консультування та супроводу професійної діяльності.

Особливої уваги заслуговує можливість використання сформованих компетентностей для роботи з персоналом на різних етапах його професійного шляху: від професійного добору та адаптації до оцінювання, розвитку, формування команд і підтримки професійної ефективності. Така універсальність підготовки підвищує конкурентоспроможність випускників на сучасному ринку праці.

Зміст програми, її структурно-логічна побудова та співвідношення освітніх компонентів створюють умови для послідовного набуття здобувачами необхідних програмних результатів навчання. Поєднання обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів забезпечує можливість як отримання базової професійної підготовки, так і формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

Позитивним є також те, що організаційно-психологічна спрямованість програми дозволяє актуалізувати міждисциплінарний характер сучасної психологічної освіти. Організаційний психолог працює на перетині психології, менеджменту, соціології, економіки, управління персоналом та інших сфер знань, що вимагає від майбутнього фахівця системного бачення організаційних процесів.

Вважаємо доцільним і надалі розвивати практичну складову програми, зокрема через розширення використання тренінгових технологій, практичних кейсів, ділових ігор, моделювання професійних ситуацій та залучення до освітнього процесу практикуючих психологів і фахівців з управління персоналом. Це сприятиме ще більшій відповідності підготовки реальним умовам майбутньої професійної діяльності.

Зауваження та побажання до освітньо-професійної програми мають рекомендаційний характер і не знижують її загальної позитивної оцінки. У процесі подальшого вдосконалення програми доцільно постійно оновлювати її зміст відповідно до змін на ринку праці, розвитку цифрових технологій, трансформації організаційних форм роботи та актуальних викликів, що постають перед працівниками й організаціями.

Загалом освітньо-професійна програма «Психологія. Організаційна психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С4 «Психологія», справляє позитивне враження. Програма є логічною, змістовною, професійно орієнтованою та відповідає сучасним тенденціям розвитку психологічної освіти і практики.

Її реалізація забезпечує формування у здобувачів комплексу загальних і спеціальних компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності психолога, з особливим акцентом на застосуванні психологічних знань в організаційному середовищі. Програма створює необхідне підґрунтя для формування конкурентоспроможного, відповідального та професійно компетентного фахівця, здатного працювати з особистістю, групою та організацією в умовах сучасного суспільства.

Рецензовану освітньо-професійну програму «Психологія. Організаційна психологія» рекомендуємо до реалізації та використання для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю С «Соціальні науки, журналістика та інформація».

Рецензент:

заступник директора науково-дослідної роботи
та міжнародних зв'язків Інституту психології
імені Г. С. Костюка НАПН України,
дійсна членкиня НАПН України, заслужена
працівниця освіти України, докторка
психологічних наук, професорка

ЛЮДМИЛА КАРАМУШКА

